marinko plazibat

GUSTI ŠIZ

Moja mama je službenik. zagladuje koješta plavo i poslušno.

zgrada je čista i zeleno se održava, ali traje. nakon istrajalog vremena kogod se popiški u boju i zbriše: u pičku materinu! onda neko vika, vika.

prije nego sam se ponovo rodio, moja mama je nabavila piliće i pažljivo ih čuva. i ja ovako mislim da ih puno voli. a ako neko od njih griišši mama vika.

živina je živina, ali ja ću popizditi.

INVEN—TURA

Ulazak u priču zelen, nije baš kako je mišljivo. Iako, sam-o ulaženje u kupaonicu je si-šljivo.

(Lijepo. Što smo se upoznali voćko).

Jasna je uprljala. Bacila je oko u papire i švrlja, i ja sad jednokratno zeleno gledam. A toliko je potrebno, dvokratno, biti ssstaložen.

Mucam S.

Ložen kaput, zna se... Ocijedit ću, skupiti kožu, namirisati. U sobi leži, Slika možda čeka!?

Prostorije su blizu; premjestit ću se. Ulazak u priču, zelen, nije baš, kako je, mišljivo.

Inventura je u kupaonici.

OPIS SITUACIJE

Modro je, radi žutila napuderisati situaciju. U mladom očekivanju zadobiješ mlad krompir. Pa hajd!

Čeka te kino na poslužavniku: sitog Maričine mjesečine.

U drugom poluvremenu
ponude ti žvaku i

žvačeš, žvačeš
uhodano, oštro, ušmrcavajući: pati dvanaesterac

G l e d a š f i l m

Nastasja ili Barbara, razmahne okom lijevo, desno... dolje. Vidiš M. Kao mjesečina (modro, aperkat). Teče

krumpir, mjesečina, sito, modro, oko, mleko...

da, prije tečenja i zbog, jutra —
mlijeko
kao N (dvaput, blizu, uhodano)

sjećanje na snjeguljicu

urs widmer

URS WIDMER *rođen je 1938. u Baselu, studirao je germanistiku i romanistiku u Baselu, Montpellieru i Parizu i promovirao s radom o njemačkoj književnosti nakon 1945. Radio je kao lektor u Oltenu i Frankfurtu, gdje sada živi kao književnik. Objavio je pripovjetke* Alois *(1968),* Die Amsel im Regen im Garten *(1971),* Liebesnacht *(1982), knjigu eseja i pripovijesti* Das Normale und die Sehnsucht *(1972), zbirke pripovijedaka* Schweizer Geschichten i Vom Fenster meines Hauses aus *(1977), drame* Die lange Nocht der Detektive, Nepal *i* Zust oder die Aufschneider *(1973, 1977. i 1980), romane* Die Forschungsreise *(1974),* Die gelben Manner *(1976) i* Das enge Land *(1981).* Sjećanje na Snjeguljicu *prvi put je objavljeno u časopisu »Tintenfisch« 8/75, a kasnije je uvršteno u zbirku* Vom Fenster meines Hauses aus (S prozora moje kuće). *(D. K.).*

Noću olujni vjetar silovito otvara prozore i balkonska vrata. Starci u tami sjede na krevetima i dave usnule žene. Druge, stare žene plešu kroz kuhinje u užarenim cipelama. Djeca zadihano trče kroz šume oko kojih stoje ljudi s velikim toljagama.

Djevojke se bacaju s vodotornjeva.

S vodotornja se pruža lijep pogled na grad, vidik seže duboko u dolinu Rajne. Ali ako spustimo pogled, vidjet ćemo ispranu krvavu mrlju na kamenim pločama.

Ima noći, u kojima jedva metar visoki ljudi stoje pred mračnim prozorima. Tada mrtvi progovaraju iz sobnih uglova. Ja onda moram pripremiti toplu kupelj ili na televiziji pogledati koju od Beethovenovih simfonija, s kakvim dobro počešljanim dirigentom.

Snjeguljica je bila djevojka, što ja nisam, živjela je u dvorcu, za razliku od mene, imala je majku, kao i ja, a negdje je postojao i otac, kao i u mom slučaju. Sjećam ga se. Rano ujutro sjedio bi za šalicom kave i čitao novine. Pušio je kao lokomotiva i uvijek je u džepu imao knjigu uvijenu u pergament. Muzičari koje je zapošljavao, što je zapravo prelazilo njegove mogućnosti, svirali su gavote dok je on uzdišući pregledavao dopise ministara šuma i zatim ih odlagao nekamo na svoj radni stol. Čitajući naredno pismo, milovao je Snjeguljicu po kosi.

Katkada je razbijao kineske vaze o zid i urlao. Snjeguljičina maćeha tada bi jecala, bubnjala šakama po zidu i vikala da ona to više ne može podnijeti. Snjeguljica je nepomično stajala u uglu i promatrala pobješnjele roditelje.

Najradije je nosila dječačke hlačice. Promatrala je roditelje dok bi jedno drugom nešto šaputali u uho. Kada se igrala lovice, nikada se nija dala uloviti. Jednom je poželjela da nekome pokloni nešto lijepo, ali nije znala kome. Htjela je pričati priče, ali kome? S djecom služinčadi igrala se graničara, i jer je tako munjevito izmicala lopti, ostajala je zadnja u igri. Tada je bila ponosna i lice joj se žarilo. Morala se sama vraćati kući, jer su vesela djeca slugu jela negdje drugdje, u zajedničkoj dvorani u koju princeze nisu imale pristupa, a kada bi se i zatekla ondje, svaki bi razgovor zamro. Šutke je hodala dok ju je dadilja za ruku vodila kroz park.

Izmišljala je šale, pričala događaje iz škole, donosila kući cvijeće i jela sve što bi maćeha skuhala. Krajičkom oka motrila je kako maćeha petlja oko peći. Slutila je da ju žele strpati u kakav dječji dom, zaklati na žrtvenom kamenu, ostaviti je negdje u košari od pruća, gurnuti je u provaliju. Nejasno se sjećala kako je netko već jednom njenu kolijevku iznio u ledenu zimsku noć, ali onda je u zadnji tren ipak stiglo proljeće.

Ja ću biti potpuno drugačija, govorila je Snjeguljica sama sebi, kao moj otac, pa ni kao on. Jednom je vidjela oca u kadi. Zurila je u njega. Otvorenih usta. Nikada više nije pomišljala na to.

Otac nije bio puno niži od maćehe, ali kada bi on nešto zapovjedio dadilji, ona bi rekla: Da, da, gospodine kralju. Kralj bi pocrvenio. Možda se njegova žena sastajala s nekim dvorskim maršalom među rajčicama kada je on odlazio u lov ili dok je opsjedao Jeruzalem? Sjedio je za svojim pergamentima i slušao kako muzičari ugadaju instrumente. Snjeguljica bi mu rado bila sjela na kolena, ali ondje se nalazila hrpa knjiga.

Maćeha zapravo nije bila naročito lijepa, kada je sa svojim kontrolnim listama u ruci tutnjala kroz dvorac. Ali kada je izlazila, na krabuljni ples ili u kupovinu, ili kada bi Snjeguljicu za kosu odvlačila u školu, onda je nestajala u kupaonici, mazala se kremama, od usana bi načinila dva žarkorcvena luka, prskala kosu dok ne bi postala kruta i ukočena poput planine i oblačila bi haljinu stegnutu u struku i stavljala veo. Kralj je tada, u ogrtaču, sa šeširom na glavi i cigaretom u ustima, nestrpljivo stajao u hodniku i vikao: Dakle slušaj, ako ovako nastaviš, bit ćeš gotova otprilike sutra: Snjeguljica, koja je možda imala i malog brata, stajala je sa strane. Mislila je, ovu ću priču jednom kao poklon ispričati nekome koga budem voljela, onda će moj otac i moja maćeha biti mrtvi, biti će mrtvi, a ja i moj dragi ćemo plakati: Snjeguljica je pogledala svog malog brata. Brčkao je po vodi u vazi s cvijećem. Snjeguljica ga gurne nogom. Kaže se, pomislila je, da sasvim male djevojčice mogu nekoga sunovratiti s vodotornja, a i kako bi se drugačije moglo objasniti da na kamenim pločama podno tornja ponekad leže razmrskane žene?

Kraljica se, u kupaonici, za to vrijeme promatrala u svom divovskom zidnom ogledalu. Bila je gola. Izgovorila je najusrdnije svoju formulu i promotrila svaki djelić svoga ledenog, ali doista lijepog tijela. Napolju u hodniku čula je korake svoga muža. Smješkala se. Sada joj je bilo 36 godina i bila je u formi bolje nego ikad. Obim rukama podigla je grudi i pustila da opet padnu. Bile su čvrste i lijepe, a kada se okrenula, vidjela je svoju lijepu žensku stražnjicu. Naprskala je sprej među noge, navukla svileni slip lososove boje i povikala: Da, da, dolazim.

Dok je prolazila hodnicima čuo se tihi zvuk, nalik na zvečanje stakla.

Onda je Snjeguljica dobila grudi, malene, i kada se promatrala u svom malom ogledalu, pred kojim se u svojoj sobi u potkrovlju morala popeti na stolicu, opazila je da ima put poput breskve. Drhtala je od uzbuđenja. Onda je opet obukla svoje hlače.

Kada bi kraljica sada ogledalu postavila pitanje, ono bi oklijevalo. Po zvuku njegova glasa kraljica je primijetila da se nešto promijeni-

lo. Pitanje mu je postavljala sve rjede. Ponekad, kada bi se oblokala ili nakon posjete povrtnjaku s rajčicama, glas ogledala zvučao bi kao prije. Tada bi se kraljica jako radovala, skočila bi u krevet i na monarha koji je hrkao, i ne bi mu dala mira sve dok se ne bi razbudio. Snjeguljicu, koja je pritiskala uho uza zid, podišla bi jeza.

No onda je došao dan, kada je kraljica pogledala kroz prozor i ugledala zaista Snjeguljicu, malu smiješnu Snjeguljicu, kako prolazi parkom, ruku pod ruku s nekim mladićem u trapericama i s paperjastom bradom. To je morao biti kočijašev sin, ili tako nešto. Kraljica se pjenila. Odjurila je do ogledala i ono joj je reklo istinu.

Kada se vratila kući na večeru, Snjeguljica je odmah osjetila da se klima promijenila. Bila je još vrela od prvih poljubaca svog života. Oprala je zube. Maćeha nije rekla ni riječi. Otac je pojeo juhu, načinio dvije tri šale i nestao u svojoj biblioteci. Snjeguljica je rano otišlą u krevet. Užarena srca mislila je na svog ljubljenog. Legla je u cipelama, kako bi mogla brže pobjeći.

Ali idućeg jutra, kada se htjela odšuljati u školu, dvorska straža ju je vezala i odvukla u šumu. Gledala je za sobom u prazne prozore palače, sve dok nisu nestali iza visokog vrtnogzida. Zapovijedao je jedan strašni lovac čekinjaste brade. Jahali su satima. Bilo je hladno. U daljini su zavijali vukovi. A onda, na rubu šume prekrite mrazom, lovac je podigao ruku, konji su stali, iz nozdrva im se širila bijela para. Sam ću obaviti što je potrebno, rekao je dvorskoj straži, natrag, marš. Dvorski stražari su odjahali. Snjeguljica je pred sobom vidjela brda, brda, brda. Ako iza njih ima ljudi, pomislila je, možda su sretniji od nas u ovom zemaljskom svijetu.

Onda se lovac okrenuo. Sada se čudno smejškao. Počeo se vući za bradu i kada ju je skinuo, Snjeguljica je prepoznala svoga oca. Tata, kliknula je, oh, tako sam se bojala. Grcajući u suzama, klonula mu je u naručje. Otac ju je milovao po kosi i vjerujem da je također plakao, baš kao i ja sada.

»Šti mi drugo preostaje, Snjeguljice«, rekao je zatim. »Već je i to sreća, što mi je uspjela ova maskerada. Rekao sam da idem na nekakav kongres. Ti sada bježi u šumu. Moja žena zahtijeva od mene tvoj jezik kao dokaz, ali ne brini. Već ću se nekako izvući.«

Snjeguljica je zurila u svog oca. Onda je klimnula. »Ti nisi jako moćan«, rekla je tiho.

Otac je zatresao glavom. »Podi sada, dijete«, kazao je. »Evo ti nešto novca. Drži se.«

Okrenuo se i vratio istim putem, a da nijednom nije mahnuo. Snjeguljica je stajala i gledala za njim, kao za mrtvacem. Nestao je za kupinovim grmljem u daljini. Kada je osluhnula, čula je samo sve udaljenije šuštanje njegovih koraka. Onda je zavladala tišina. Grane su pucketale, vjetar je šumio i šojke su kreštale. Snjeguljica se okrenula i zašla u šumu, uz prvi brežuljak.

Nakon što se danima hranila bobicama i korijenjem, ugledala je dim na obzoru. Stala je trčati. Možda, mislila je, možda uspijem raskinuti obruč koji mi se stegao oko grudi. U jednom šumskom jezeru gledala je kako izgleda kada se smiješi, smije i smijulji.

Duž šumskog puteljka, kojim je sada hodala, rasle su crvene gljive s bijelim pjegama. Zečevi su načuljenih ušiju sjedili u grmlju i micali svojim nosevima-ustima. Sunce je sjalo koso kroz lišće. Mirisalo je. Put je vodio preko oborenog debla, koje je na jednoj strani imalo ogradu, posve nisku. U šumi su bile naslagane hrpe drva. Kada je put krenuo nizbrdo, ukazale su se kamene stube. Ptice su pjevale. Onda je stigla do jednog proplanka. Potrčala je, prema drvenoj kućici s crvenim kapcima. Uzbuđeno ju je obilazila. Sagnula se i zavirila kroz prozor. Hej, povikala je, halo.

Kada se ništa nije pomaknulo, pritisnula je kvaku. Vrata su se otvorila. Ovdje ne zaključavaju vrata, pomislila je, naravno da ne, kako sam to mogla zaboraviti. Ogledala se po sobi. Sve je bilo točno onako, kako je već jednom sanjala: kockasti crveno-bijeli zastori, mali krevetići, sićušne čašice pored velikih boca crnog vina. Kakvi su to čudni liliputanci, pomilila je Snjeguljica. Ni trenutka joj nije palo na pamet da bi to mogli biti oni strašni, krvoločni šumski ljudi o kojima se tu i tamo šuškalo u dvorcu i koje bi prvom prilikom trebalo istrijebiti.Na planinskim vrhovima stajali su graničari i velikim dalekozorima osmatrali šume, u potrazi za bradatim ljudima koji nisu plaćali poreze, niti su za kraljev rođendan slali čestitke.

Onda su se vratili patuljci, u koloni po jedan, našli usnulu Snjeguljicu, nahranili je juhom i saslušali njenu priču. Da; da, govorili su, takvi su ljudi tamo prijeko. Ništa nas više kod njih ne čudi. Ti ćeš možda jednom postati kao oni.

Godinama je sve išlo dobro. Patuljci su odlazili u rudnik, a Snjeguljica se brinula za salatu iza kuće. Sunce je sjalo skoro cijelo vrijeme. Ponekad je Snjeguljica stajala pred kućom i zurila u sedmo brdo, koje joj je bilo pred nósom. Tada bi zaplakala.

Onda je na vrata pokucala starica. Snjeguljica je bila kao naelektrizirana, ta ju je žena podsjećala na jedan već skoro zaboravljen svijet. Kako je kralj iza prvog brda, upitala je staricu. Kralj, kako je kralj, iskezila se ova, kakav kralj? Mi imamo kraljicu, a ona je ludo lijepa, dijete moje. Češalj stoji jedan i dvadeset, a evo i još nešto uz to.

Snjeguljicu otrovani češalj nije ničemu naučio. Bila je kao luda za otrovnom jabukom. Htjela je u stakleni lijes. Kada je starica otišla, popela se s jabukom u desnoj ruci na stolicu i pogledala u svoje džepno ogledalce. Vidjela je tada, da joj patuljci nisu rekli kako su njene male grudi u međuvremenu narasle i da, kada se okrene, ima žensku stražnjicu. Prepala se. Zagrizla je jabuku. Patuljci su je položili u stakleni lijes. Ona nije poput nas, govorili su tužno, ona je posebna, sebična i neobična. Ona uvijek šuti. Ona želi da je vole, ali ne želi nikoga voljeti. Šteta. Onda su se patuljci vratili u kuću i odigrali partiju magarca.

Snjeguljica je ležala na ledima u staklenom lijesu i gledala u nebo. Tako je jako patila, da je u tome bila vrlo sretna. Stalno je mislila na princa, koji se jednom svakako morao pojaviti. Čitavo vrijeme nije micala ni malim prstom. Nejasno je čula patuljke, kada bi ranim jutrom, dok je Snjeguljica još spavala, odlazili na posao. Ti blesani, milila je tada, mogli bi također ostati u krevetu umjesto da budu tako nametljivo marljivi. Patuljci su povremeno zagledali u lijes. Stajali bi zamišljeno i tužno pred njim, ali onda bi se Snjeguljica pravila mrtva dok ne bi opet otišli, tužno i zamišljeno.

Sada je opet jedan od patuljaka morao odlaziti na tržnicu, taj bi onda izostao s posla u rudniku. Također ih je uznemiravalo to što je sve više kraljevih patrola jahalo kroz njihove šume. Između petog i šestog brda gradio se autoput. Trebalo bi pokopati podzemne hodnike, govorili su patuljci među sobom, ali čemu takav pesimizam. Od davnine živimo ovako kako živimo, doduše izgleda da je ta kraljica prilična krmača, ali valjda neće biti ništa strašno.

Onda je preko proplanaka dojahao princ. Patuljci su se upravo spremali nanovo obojiti svoju kuću, u kraljevski žuto. Kistove su privezali za drške od metli, kako bi mogli dosegnuti do strehe. Pored svakog je stajala boca piva. Nijemo su promatrali kako je princ sjahao i prišao staklenom lijesu koji je stajao nasred proplanka. Nosio je plavi blazer, bijele hlače, usku košulju, college-kravatu i lakirane čizme bez uzica. Otvorenih usta stajao je uz lijes i divio se Snjeguljici koja ga je očarano promatrala, jer znala je: to je moj princ. Ako on sada ne nađe pravu riječ, ja ću učiniti prvi korak. Ustala je iz lijesa.

Patuljci su nepomično stajali, držeći svoje kistove. Snjeguljica se nije osvrnula, dok je usko privijena uz princa odlazila preko čistine. »Neće nam poslati ni razglednicu«, rekao je najstariji patuljak tiho. U međuvremenu je Snjeguljica ležala s princem u mahovini, milovala ga je, dok je princ mislio, ova je žena stvarno fantastična i sve ću učiniti da je osvojim. Snjeguljica je uzdisala od sreće.

Onda su patuljci vidjeli kako je princ priveo konja, posjeo Snjeguljicu ispred sebe i odjahao s njom prema sedmom brdu. Zažarena lica govorio je Snjeguljici da ona ima prekrasno tijelo, da će se oni vjenčati, da novcem njegova oca mogu osnovati poduzeće i da će kroz dvije, tri godine konkurenciju pritisnuti uza zid, jer njegov otac ima veze bolje nego itko drugi. Rekao joj je da je njegov otac kralj, a on prijestolonasljednik. Snjeguljica ga je poljubila.

U dvorcu je odbacila svoju kockastu crveno-bijelu odjeću koju su joj načinili patuljci i odjenula se kako dolikuje njenom staležu. Davala je velike balove. Princ je smatrao da ima sjajnu ženu. Kada je on odlazio u lov ili dok je opsjedao Jeruzalem, ona je ležala u krevetu s nekim grofom kojemu je bilo 56 hodnina i koji je putovao širom svijeta. On je tako zreo, mislila je, skoro kao moj tata. Dobila je dijete, djevojčicu. Voljela ju je. Onda je priredila svečanost na kojoj je maćeha dobila užarene željezne cipele. Nedirnuta, Snjeguljica ju je gledala kako očajnički skače naokolo, urlajući od bola. Naredila je dvorskoj straži da odvuče nemoćno, mrtvo tijelo. Onda je sjedila pred prozorom i gledala preko ravnice, u smjeru u kojem se nalazio dvorac njenog djetinjstva i gdje je, možda, njen otac sada bio udovac, ako već nije umro. Onda je prešla rukom preko čela i krenula u kupovinu. Vrata su se pred njom otvarala, a da nije morala dodirivati kvake.

Za večerom joj je muž na karti pokazivao kako napreduje pohod protiv opakih malih revolucionara za brdima. Područje do šestog brda držimo čvrsto u rukama, rekao je. Raskrčili smo ga, a napokon tu je i autoput, dakle nemamo problema sa snabdijevanjem. Već smo se probili i preko sedmog brda. Dobio sam ove fotografije iz glavnog štaba, evo. Šutke su promatrali slike na kojima se vidjela razorena i sagorjela brvnara. Pred njom je ležalo sedmoro mrtvih ljudi, na trbuhu, tako da im se nisu vidjela lica. Pored njih ležali su pijuci. Snjeguljici se grlo snažno steglo. Makni to, rekla je, ne mogu to gledati. Onda se onesvijestila. Kralj i postariji grof, njegov savjetnik, odnijeli su je u krevet. Kralj je rekao: Žene su tako osjetljive, pogotovo u našim krugovima. Da, da, odgovorio je grof, a smijem li pitati kada opet namjeravate izjahati u lov ili u kakav pohod? Htio bih se pobrinuti za konjušnice, kao i uvijek. Sutra, rekao je kralj, sada moram osobno povesti napad, izgleda da su oni iza posljednjeg brda najžilaviji. Zamislite, ispod zemlje su iskopali čitave labirinte kako bi mogli uteći kada naši tenkovi raznesu njihove kolibe. Grof je rekao: Nevjerojatno, što li se sve ne dopuštaju.

Godine su prolazile. Snjeguljičino dijete je raslo i odraslo, i jednog je jutra Snjeguljičino ogledalo, kada se u njemu promatrala, imalo drugačiji zvuk. Za doručkom su se obje žene pogledale u oči, stara i mlada. Mlada je žena mislila na užarene cipele, a stara na odsječen jezik. Koliko ti je zapravo godina? upitala je Snjeguljica svoje dijete. Četrnaest, odgovorilo je ono. Smijem li noćas spavati kod prijateljice, samo jednu noć? Pa dobro, rekla je Snjeguljica, u moje vrijeme toga doduše nije bilo, ali ne-

ka. Dijete je izašlo. Snjeguljica je uključila televizor. U vijestima je njen muž stajao ispred spaljenih koliba, s grozom je pokazivao na nagorjele pijuke i govorio: I *ovakvim* oružjem su ovi, nemam druge riječi za njih, ovi neljudi udarali na naše hrabre vojnike! Snjeguljica je uključila drugi program. Buljila je u nekog zabavnog pjevača. Zaboravila je poklon, koji je nekoć htjela nekome pokloniti. Ni njoj nitko nije ništa poklanjao.

Kada se kasno u noći njen muž vratio, već je ležala u krevetu. Malo je slavio pobjedu sa svojim funkcionarima. Znaš, rekao je smijuljeći se kada je legao pored Snjeguljice, tamo iza sedam brda zapravo su samo šume i klisure i jezera i rijeke. Ugljen leži na površini. Eksploatacija ne košta ni pet para. Princ se morao uspraviti u krevetu jer je dobio napadaj kašlja. Snjeguljica ga je širom pogledala. Da ali, rekla je onda tiho, na televiziji si rekao da tamo žive zli ljudi. Princ je sada opet došao do daha i uzeo tabletu s malo vode. Progutao je. Poglađio je Snjeguljicu po kosi. Da, da, rekao je. Oboje su se nasmiješili. Princ je ugasio svjetlo i privinuo se uz svoju ženu koja je još uvijek imala kosu poput ebanovine, usne crvene kao krv i put bijelu poput snijega.

s njemačkog: *Dražen KARAMAN*

dvoboj

damir miloš

DAMIR MILOŠ *asistent na Filozofskom fakultetu u Zagrebu (fonetika), do sada objavio roman* Pogled grad *QUORUM II kolo, drame »Zarobljenici slobode« časopis* QUORUM, *»Otkidanje krila« časopis QUORUM, »Suncokreti«* DOMETI, *slikovnicu* Snježni kralj NAPRIJED.

Deset minuta prije polaska vlaka, s kartom koju sam kupila od predivne blagajnice, upitah je voli li ljubičice, kamelije.

Ne!

— Dalje!?

Da podigne prtljag molila sam s kapom nosača. Gledao je gore. Vrijeme je bilo, i to oblačno. Nosač je izgledao kako sam ih i zamišljala, mlad, snažan, brz, jebač. Upita kuda. Rekla sam grad, on kolosjek, peron, šuteći, samo korakom. Čekali smo deset minuta. Oblaci nikako da se razidu. Šuti ne pogledavši me. Vlak kasni dvadeset. Približih se udisati njegov znoj. Prošlo je i tih deset. Muškarčina, pomislih, prije nego platim. Vlak.

— Nosač!

Okrenuo se profesionalno, sve dok mu nisam pritrčala, zagrlivši poljubila. Zvižduk. Ostao je, mašući mu, neuobičajen.

Visina kuća govorila je da napuštamo grad. Sve udaljenije kuće govorile su da napuštamo grad. Osoblje vlaka govorilo je da napuštamo grad.

Ljudi u kupeu izgledali su pristojno. Muškarci ispunjeni među nogama. Poslovni vlak. Početak razgovora opisivao je kroz prozor viđeno prelazeći u dosadne, s lijeva na desno, svakom putniku intimne doživljaje svijeta oko nas, vas, sebe... mi... ja... Sve dok se jednom od njih, zbog naglijeg kočenja, ne sruči crna, uvijek tajanstvena aktovka. Tresnuvši na koljeno u sredini putnika, otvori se istresajući unutrašnjost. Prljave čarape, nagriženi sendvić, prazna zubna pasta, neotvorene ženske čarape, loptica i reket za stolni tenis, gumice... Putnici kupea, jer svi su imali iste aktovke, pogledali su gore... odahnuvši. Nije bila njihova. Čovjek do prozora, meni nasuprot, kao da je htio reći da nije ni njegova... Ali, ne reče ništa. Posramljen, bez ičije pomoći, pokupi sve. Kilometrima vladala je neugodna tišina, sve dok krivac nije pokušao, pitajući za novine. Dobio ih je bez riječi, bez pogleda, majmune jedan! Onaj do vratiju, ne želeći da mislimo isto o njemu, spusti aktovku na koljena i otvori je. Samo za trenutak, ali ipak, malo se što vidjeti i udahnuti. Mirišljivi su i bijeli leptirići njegovih gaćica ispunili kupe oglašavajući se kao ptičice, barokne, dobroćudne, ispeglane. Pronalazeći slične razloge, nisam li zaboravio, sad sam se sjetio, koliko je, sto su učinili i drugi. Cvijeće, sapunčići, svileni oblačići... svi, osim jednog!? Gledajući kroz prozor s nestrpljenjem smo očekivali kad će i on otvoriti torbu. Osam, šest, četiri, dva, četiri, šest, osam, šest, četiri, dva, brojio je u sebi do mene putnik žmirkajući očima svakoj osmici, ustima označavajući svaku... Kad, uz zgražanje ostalih, to nismo očekivali, onaj s prljavim čarapama u torbi upita:

— A vi?! Što vi imate u torbi? Zašto nam ne pokažete?! — prstom.

Ni riječi. Uzbuđeni, neki i ljuti, promatrali smo šume, jezero, brda, mašuće ljude, pogreb, pšenicu, silovanje, poljoprivrednike, litice... Crni gavran letio je uz vlak kad je ustao putnik čija nam sadržina torbe još nije bila poznata. Ispričao se, mora obaviti nuždu. Iznenađeni, jer to je bila njegova prva rečenica, ni dobar dan nam nije zaželio, ljubazno se nasmijao kao odgovor.

Njegov je odlazak zgrabio sramotnog. Uostao je, nogama na sjedište tajanstvenog, otvorio njegovu torbu i... prestravljen?! Ukočen?! Nekako je ipak sišao, širom otvorenih očiju tresao se, buljeći kroz prozor... Priroda. O njemu i o sadržini torbe pomislili smo — vrlo neobično!

Tišina, mrak, tunel, dosjeti se netko. Kad je svjetlost dana označila kraj tunela tajanstveni je sjedio na svom mjestu. Da li u pičku materinu!?

Svaka dva-tri kilometra netko bi nešto rekao, ali bilo je jasno da situacija nije ni malo ugodna. Pokušavali su: da li se vi zovete, kamo ide ovaj vlak, a jučer, lijepo bi bilo da nije buduće, da li vi stanujete...

— U redu! — obrati nam se tajanstveni. — Dajem deset tisuća onome koji pogodi što imam u torbi!

Okrenemo se prema zagledanom kroz prozor... On kao da nije čuo?! Bulji i trese se. Ništa?! Naginje se lijevo, pada desno... Kad su ga podigli tajanstveni odredi i red kojim možemo pogađati. Od vratiju prema prozoru i natrag. Shvatili smo to kao igru, zato smo i pristali. Tome je doprinijeo i zahtjev, pravilo, da svatko mora opisati svoje zanimanje, koliko ima godina, dvije želje, a vlasnik tajanstvene torbe neće reći da li je itko pogodio sve dok svoje mišljenje ne kažu svi. Ha, ha, ispunilo je kupe.

— Koliko puta možemo pogađati? — čovjek je pitao koliko puta možemo pogađati.

— Dva puta. — Dva puta bio je odgovor na njegovo pitanje.

Prvi se predstavio kao direktor:

— Novac ili revolver. — Novac ili revolver ciljao je direktor.

Drugi, referent, nakon kraće šutnje:

— Odsječena šaka... ili perika! — odsječena šaka ili perika mislio je referent.

Treći je doktor. Misli isto što i prvi pa sada nema smisla da ponavlja. Jedino ako direktor pristaje da novac dijele pola-pola? Direktor, zatvorenih očiju, odmahuje glavom. Nagovarali ga da ipak pokuša nešto drugo.

— Ljekovito bilje ili sjekira! — rekao je nevoljko ljekovito bilje ili sjekira znajući da to nije unutra.

Kad je red došao na mene, jer onaj do prozora nije bio u stanju ni riječ izgovoriti:

— Govno ili voda — iz nagnutog položaja prema meni vrate se leđima uz naslonjače.

Neznanac mi se nekako simpatično nasmije, ali samo usput, obraćajući se onom do prozora:

— Možda vi znate? — da li ja znam trebao je razumjeti onaj do prozora.

Na to pitanje izbezumljeni se pretvorio u zvijer, otvorivši prozor... jedva smo ga zadržali! Šakom po jajima. Zgrčenog, posjeli ga u sredinu, nasuprot tajanstvenog, čvrsto držeći rukama za ruke. Pričali mu da to nije ništa, samo igra, igra, ping-pong, hajde, neka izvadi svoj reketić... Tresući se, i očima, udahnuvši, konačno je progovorio:

— Hotel, prekrasan, kao Nova Godina... samo djeca nedostaju, uče kući dva više dva... Pijanac neki, blizu četrdesete, pritisnuvši dugme dizala, stropošta se u kut čekajući neki kat. Osmi! Osmi... Puzeći iz, više klizući po, skliskom vlastite sline, dohvati se za, vrata sobe, i, otvorivši ih pred zabezeknutim gostima baci se kroz, njihova prozora.

Gledali smo u njega, sebe, začuđeni... možda se neki njegov bliski prijatelj, ili čak otac, tako ubio... jadni alkoholičar. No, kad je nastavio:

— Srmskan na pločniku malo se otrijeznio, teturajući odbio od zida pod jureći automobil. Mobu Dick, bljesne mu udarac. Prednji je kotač preko njega odskočio i kad je htio psovati, zalijepi mu stražnji krv u oči... dva su kamiona strpljivo čekala, jadnog, dok nije na drugoj strani dočekan psovkama slijepca zašto pije, pijanac jedan, dobio štapom po glavi. Da to mora riješiti sam sa sobom bile su odlazeće riječi preko pješačkog prijelaza odlučnog slijepca.

Začudili se, mi u kupeu, slučajnosti, jer vlak je, kao crne naočale, ušao u tunel. Šaputalo se da ga treba doktoru, ili pozvati konduktera, samo se tajanstveni usprotivio siguran da to još nije kraj. Neka sve ispriča, bit će mu lakše. Izlazeći na svijetlost dana:

— Jebem ti smrt, vikao je vukući se pločnikom gažen u gužvi s posla neopreznih pješaka. Da požuri ili da umre, dovikivali mu nazivajući ga smradom, ljepljivim, flekom, otiskom, bezobličnim, zajebant, hipohonder, luđak, pas mater, infuzija, glista... Dječak je neki dobio po glavi od zgranutog roditelja, ženskog, kad ga je na slamku htio popiti.

Čovjek koji ga je držao počeo je vikati da ušuti, da prestane, tresući ga. Jedva smo ga smirili.

— Samo ti nastavi, rastereti se — sad ću ja nastaviti, mislio je izbezumljeni.

— Smetlar se nad njim dvoumio. Prvi put da smeće, istina samo krikom, ali ipak, govori. Drškom ga je metle bockao i nakon, ostavio. Bljeskajući se odmakao je gradu prema žitnom polju... Na osami, prašnjavom putu, sve više oblepljen, razmišljao je zašto, kako, zbog čega, da to nema smisla. Rodio se kao i svi drugi, djetinjstvo, školovanje, prva ljubav, posao, automobil, poštovanje i pohvale, gdje je pogriješio?! Ili baš zato, možda baš zato što nigdje nije pogriješio?! No, što je, tu je. Budućnost ga više nije ni na što obavezivala. Pred njim je žitno polje. Kao vrijeme. Ude. Kombajn pa žeteoci. Da ga je bilo nekoliko bio bi masakr.